

GEDRAGSCODE NOTICE-AND-TAKE-DOWN

GEDRAGSCODE

NOTICE-AND-TAKE-DOWN

1. Reikwijdte

- a. Deze code richt zich op een procedure voor tussenpersonen voor het omgaan met meldingen van onrechtmatige en strafbare inhoud op Internet.
- b. De code richt zich op tussenpersonen die in Nederland een openbare (telecommunicatie) dienst op Internet leveren.
- c. Deze code is niet van toepassing op situaties waarvoor tussenpersonen op basis van wetgeving en jurisprudentie andere verplichtingen gelden.

2. Definities

- a. Een melding betreft het door een melder aan een tussenpersoon melden van (vermeende) onrechtmatige of strafbare inhoud op Internet met als doel deze inhoud van Internet te laten verwijderen.
- b. De melder is de persoon of instantie die een melding doet.
- c. De inhoudsaanbieder is de persoon (of instantie) die bepaalde (gewraakte) inhoud op Internet heeft gezet.
- d. Een tussenpersoon is de aanbieder van een (telecommunicatie) dienst op Internet.
- e. Een controle- of opsporingsdienst is een daartoe bij of krachtens de wet aangewezen overheidsdienst die een algemene of bijzondere opsporingsbevoegdheid heeft.

3. Eigen Notice-and-Take-Down beleid van tussenpersoon

Tussenpersonen hebben een eigen, openbaar toegankelijke Notice-and-Take-Down procedure in overeenstemming met deze code. Deze procedure beschrijft hoe door tussenpersonen om wordt gegaan met meldingen van strafbare of onrechtmatige inhoud op Internet. Met behulp van deze procedure willen tussenpersonen bereiken dat een melding altijd

afgedaan wordt en dat strafbare en/of onrechtmatige inhoud van Internet verwijderd wordt.

- a. Een tussenpersoon publiceert een procedure waarin beschreven staat op welke wijze en binnen welke termijnen meldingen door de tussenpersoon afgehandeld worden. Binnen deze procedure kan onderscheid gemaakt worden tussen verschillende vormen van dienstverlening.
- b. Een tussenpersoon kan gebruiksvoorwaarden publiceren binnen haar dienstverleningsovereenkomst waarin criteria zijn vermeld wanneer er volgens de tussenpersoon sprake is van ongewenste inhoud.

4. Melding

Een melding wordt bij voorkeur pas gedaan nadat aannemelijk is dat de melder en de inhoudsaanbieder niet tot overeenstemming (kunnen) komen. De melder is verantwoordelijk voor het doen van juiste en volledige meldingen.

- a. Meldingen in het kader van een opsporingsonderzoek betreffende een strafbaar feit moeten voor de tussenpersoon verifieerbaar afkomstig zijn van een controle- of opsporingsdienst, of – in geval van een wettelijk bevel – van de Officier van Justitie.
- b. Voor overige dan in artikel 4a genoemde meldingen geeft de melder in ieder geval de volgende gegevens:
  - contactgegevens van de melder;
  - de gegevens die de tussenpersoon nodig heeft om de inhoud te kunnen beoordelen, waaronder ten minste de locatie (URL);
  - beschrijving waarom de inhoud volgens de melder onrechtmatig of strafbaar is of waarom deze volgens de melder strijdig is met door de tussenpersoon gepubliceerde criteria ten aanzien van ongewenste inhoud;

- motivering waarom deze tussenpersoon wordt benaderd als meest geschikte tussenpersoon om op te treden.
- c. Een melder kan de tussenpersoon verzoeken de melding met spoed af te handelen. Dit dient voldoende gemotiveerd te worden door de melder. Op basis van de motivering bepaalt de tussenpersoon of een spoedprocedure wordt toegepast.
- d. Een tussenpersoon kan een melder om een expliciete vrijwaring verzoeken tegen aanspraken van de inhoudsaanbieder ten gevolge van het nemen van maatregelen ter afhandeling van de melding.

5. Beoordeling

Na ontvangst van een melding wordt deze door de tussenpersoon conform diens eigen procedure behandeld.

- a. Meldingen zoals bedoeld in artikel 4a betreffen strafbare inhoud.
- b. Van meldingen zoals bedoeld in artikel 4b maakt een tussenpersoon een beoordeling om te bepalen of er sprake is van onmiskenbare onrechtmatigheid en/of strafbaarheid.

6. Te nemen maatregelen

De tussenpersoon onderneemt actie op basis van de uitkomsten van het beoordelingsproces.

- a. Indien er volgens de tussenpersoon geen sprake is van onmiskenbaar onrechtmatige en/of strafbare inhoud stelt de tussenpersoon de melder hiervan op de hoogte en motiveert dit.
- b. Indien er volgens de tussenpersoon sprake is van onmiskenbaar onrechtmatige en/of strafbare inhoud dan zorgt de tussenpersoon er voor dat de betreffende inhoud onverwijld verwijderd wordt.

- c. Indien niet tot een eenduidig oordeel wordt gekomen of er al dan niet sprake is van onrechtmatige en/of strafbare inhoud, dan stelt de tussenpersoon de inhoudsaanbieder op de hoogte van de melding met het verzoek de inhoud te verwijderen of contact op te nemen met de melder. Indien de melder en de inhoudsaanbieder er niet uitkomen, kan de melder overgaan tot het doen van aangifte als hij of zij meent dat het om een strafbaar feit gaat. Gaat het om vermeende onrechtmatige inhoud, dan moet de melder bij voorkeur in staat worden gesteld zijn geschil met de inhoudsaanbieder voor de rechter te brengen. Indien de inhoudsaanbieder zich niet bekend wil maken aan de melder, kan de tussenpersoon overgaan tot het verstrekken van NAW-gegevens van de inhoudsaanbieder aan de melder of tot het verwijderen van de betreffende inhoud.
- d. Teneinde te voorkomen dat bij de door de tussenpersoon te nemen maatregelen méér inhoud dreigt te worden verwijderd dan waarop de melding betrekking heeft, neemt de tussenpersoon de nodige zorgvuldigheidseisen in acht.

7. Slotbepalingen

- a. Deelnemers aan deze code maken dit kenbaar.
- b. Deelnemers die een afwijkende NTD procedure hebben, maken dit kenbaar.
- c. Melders en tussenpersonen kunnen onderling (verkorte) procedures afspreken in afwijking of aanvulling op deze gedragscode.
- d. Wijzigingen in deze code komen tot stand op instigatie van de initiatiefnemers van deze code.

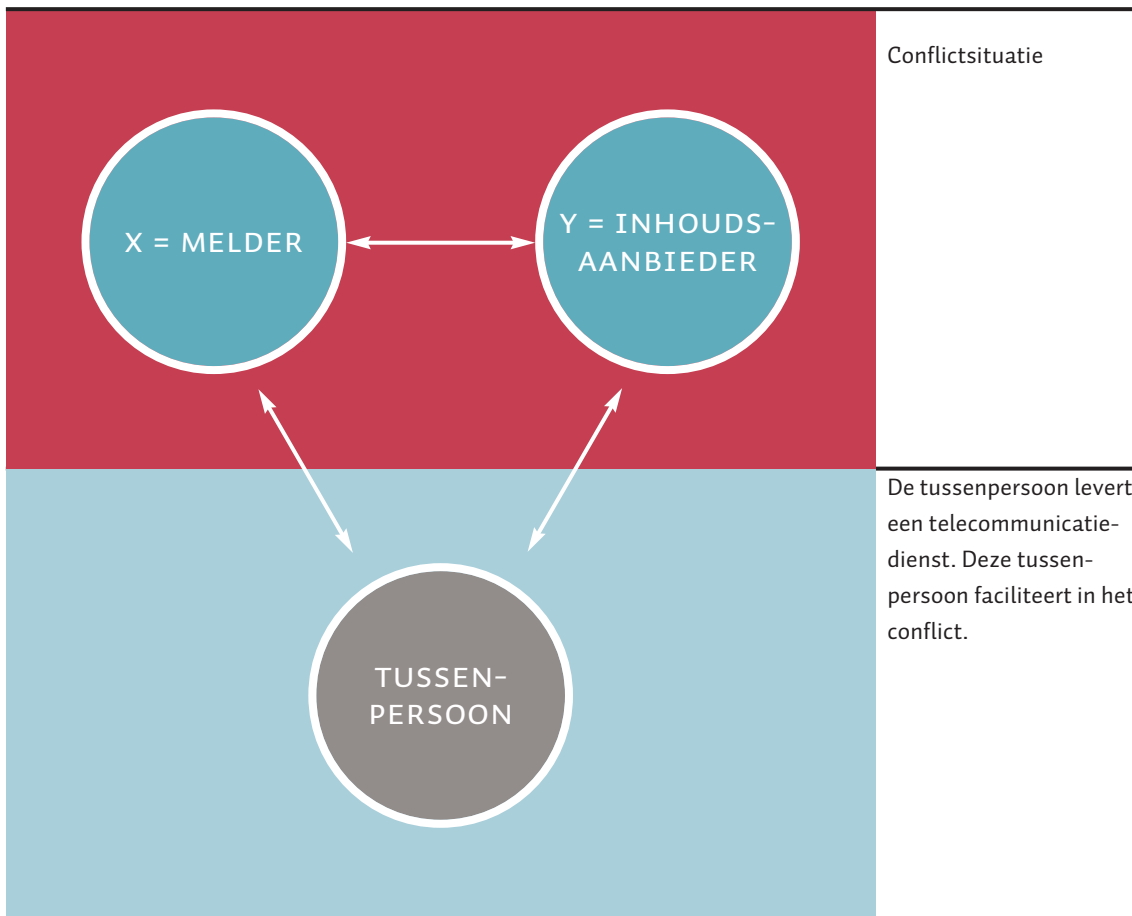
MEMORIE VAN TOELICHTING

Inleiding

Deze NTD-code is een onderdeel van een initiatief van partijen die zich inzetten tegen de aanwezigheid van onrechtmatige en strafbare informatie (“inhoud”) op (het Nederlandse deel van) Internet. Het initiatief is voortgekomen vanuit de wens van overheid en marktpartijen om te komen tot afspraken rondom Notice-and-Take-down (NTD). In deze code staat beschreven op welke wijze deze partijen hier vorm en inhoud aan geven. Bij het opstellen van de NTD-code is gebruik gemaakt van expertise uit het veld en van goede voorbeelden.

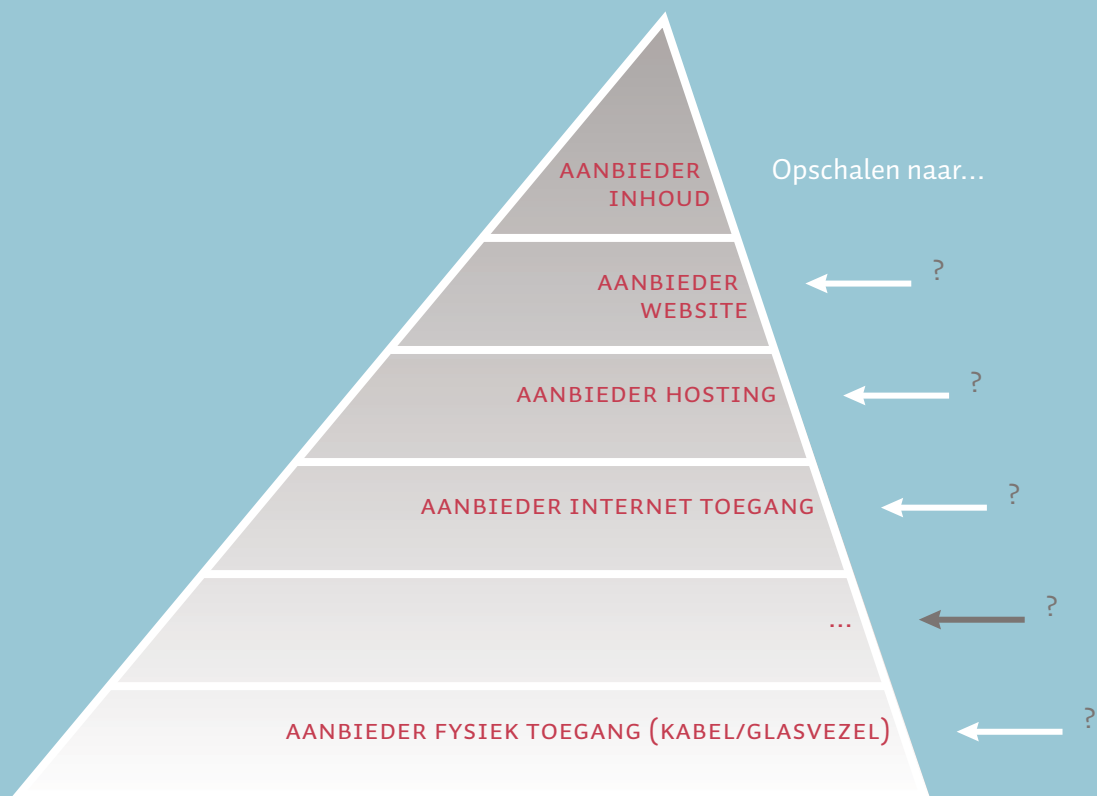
De code schept geen nieuwe wettelijke verplichtingen, maar is juist bedoeld om partijen te helpen om binnen de bestaande wettelijke kaders zorgvuldig te opereren bij het op verzoek van derden verwijderen van informatie van Internet. Hiervoor is een procedure beschreven. Het voldoen aan de code is vrijwillig, het niet voldoen aan de code kan formeel niet worden afgedwongen. Het belang om aan de code te voldoen is gelegen in het bereiken van meer efficiënte procedures en het beperken van aansprakelijkheidsrisico's. De partijen die de code onderschrijven handelen naar de hier beschreven procedures. De code is hiermee een gedragslijn die voorwaarden stelt aan de handelingen van partijen.

De NTD-code richt zich op de afhandeling van meldingen ten aanzien van (vermeende) onrechtmatige en/of strafbare inhoud op Internet. Daarnaast kan de code ook aangewend worden voor inhoud die door tussenpersonen als ongewenst of schadelijk wordt gezien. De code draagt er aan bij dat private partijen dit soort meldingen zoveel mogelijk zelf afhandelen. Overigens blijft voor partijen altijd de mogelijkheid open staan om naar de rechter te stappen of aangifte te doen.

Een melder wenst dat bepaalde inhoud van Internet verwijderd wordt. Primair dient de melder hiervoor de inhoudsaanbieder aan te spreken. De inhoudsaanbieder is de persoon, instantie of organisatie die bepaalde inhoud op Internet heeft gezet of die verantwoordelijk is voor de ruimte op Internet waarvan een derde gebruik heeft kunnen maken (bijvoorbeeld een forum). In de praktijk blijkt dat het met regelmaat voorkomt dat een inhoudsaanbieder onbekend is voor een melder. In zulke gevallen kan de melder zich tot een tussenpersoon wenden.

De NTD-code geeft randvoorwaarden voor de procedure die de tussenpersoon volgt bij het faciliteren in het oplossen van het conflict. Hierbij dient de melder de juiste tussenpersoon te vinden: de inhoudsaanbieder gebruikt een faciliteit op Internet van de tussenpersoon. Per geval kan het verschillen wie de meeste geëigende tussenpersoon is. Ook is het mogelijk dat een tussenpersoon niet reageert of bekend is. In die gevallen kan opgeschaald worden naar een volgende tussenpersoon.

Voorbeeld:

Er is een website waarop derden (burgers) eigen gemaakte filmpjes kunnen zetten. Op deze site staat een filmpje met discriminerende uitingen. De inhouds-aanbieder is de burger die het filmpje heeft geplaatst. Indien deze onbekend is (anoniem op Internet gezet), dan is de eerste tussenpersoon die aangesproken kan worden de eigenaar van de website waarop het filmpje is geplaatst. Indien die ook niet bekend is of niet reageert, dan is de volgende tussenpersoon het bedrijf dat webruimte heeft verhuurd aan de eigenaar van de website (hosting-service). Een volgende opschaling zou het bedrijf kunnen zijn die toegang verleent aan de hostingprovider (toegangslevering / mere-conduit).

Het doel van de NTD-code is om te zorgen dat een melding altijd afgehandeld wordt. Dit betekent niet dat de inhoud altijd verwijderd moet worden. Het kan immers zijn dat er melding wordt gemaakt van een site die uiteindelijk niet in strijd met de wet blijkt te zijn. Indien de inhoud wel in strijd is met de wet, dan moet een tussenpersoon faciliteren door of te helpen bij het (laten) verwijderen van de gewraakte inhoud, of door de melder in contact te brengen met de inhoudsaanbieder.

TOELICHTING BIJ DE ARTIKELEN

Toelichting bij artikel 1a

De code is van toepassing op informatie die in strijd is met het Nederlandse recht. Er is onderscheid gemaakt tussen strafbare informatie, en informatie die in strijd is met het civiele recht (onrechtmatig). Het staat partijen vrij om daarnaast zelf te bepalen welke informatie als “ongewenst” wordt beschouwd, zonder dat sprake is van strijd met de wet. Partijen kunnen deze ongewenste informatie op dezelfde wijze behandelen als informatie die in strijd is met de wet.

Toelichting bij artikel 1b:

Bedoeld is een persoon of organisatie die op enige manier diensten met betrekking tot opslag, doorgifte of aanbidding van informatie op Internet aanbiedt. Het gaat om situaties waar het Nederlandse recht van toepassing is en op het (in fysieke zin) openbare deel van Internet.

Voorbeelden omvatten ondermeer:

- » hosting
- » mere conduit
- » ruimte op Internet waar derden inhoud kunnen plaatsen.

Voorbeelden: bittorrent sites, een forum, vraag-en-aanbod sites, sites met ruimte voor (links naar) (zelf gemaakte) filmpjes/muziek et cetera.

Interne bedrijfsnetwerken bijvoorbeeld zijn niet “openbaar” en vallen daarmee niet onder de reikwijdte van deze code.

Toelichting bij artikel 1c:

Voor specifieke toepassingsgebieden kunnen afwijkende regels gelden die verder gaan dan wat in deze code is gesteld. Uiteraard blijven in die situaties de regels uit de wet en jurisprudentie bij voorrang van toepassing. Zo kunnen er bijvoorbeeld in de praktijk

van (illegale) verspreiding van auteursrechtelijk beschermde inhoud op Internet voor tussenpersonen verplichtingen gelden die vóór gaan op hetgeen in deze gedragscode staat. Ook staat deze gedragscode een rechterlijk verbod of bevel niet in de weg.

Toelichting bij artikelen 2c en 2d:

De code maakt onderscheid tussen “inhouds-aanbieder” (artikel 2b) en “tussenpersoon” (artikel 2c). In de praktijk kan het voorkomen dat de tussenpersoon op dusdanige wijze inhoud van derden faciliteert, dat de dienst van de tussenpersoon als zodanig ook als onrechtmatig kan worden gezien. Dit kan bijvoorbeeld het geval zijn bij een website die structureel naar illegaal materiaal verwijst. In die gevallen kan de “tussenpersoon” tevens als “inhouds-aanbieder” behandeld worden.

Een “melder” kan een burger of een overheidsorganisatie zijn, maar ook een instantie die ingericht en gespecialiseerd is op het doen van meldingen ten aanzien van specifieke onderwerpen.

Toelichting bij artikel 2e:

Bedoeld worden naast de politie ook de bijzondere opsporingsdiensten en inspecties.

Toelichting bij artikel 3a:

Een redelijke termijn voor het maken van een beoordeling is bijvoorbeeld 5 werkdagen indien de inhoud niet onmiskenbaar onrechtmatig of strafbaar is. De redelijkheid van de termijn hangt samen met de ernst van de vermeende overtreding en de maatschappelijke onrust die ermee gepaard kan gaan. Is het wel onmiskenbaar, dan zal heel snel tot dat oordeel kunnen worden gekomen.

Toelichting bij artikel 3b:

Tussenpersonen kunnen criteria opstellen van inhoud die zij ongewenst vinden en waarvan zij niet willen faciliteren dat die inhoud via hen op Internet beschikbaar is. Ongewenste inhoud gaat verder dan onrechtmatige en strafbare inhoud: onrechtmatige en strafbare inhoud is door de wet bepaald, ongewenste inhoud wordt bepaald door de tussenpersoon.

Een melding over ongewenste inhoud wordt door de tussenpersoon beoordeeld aan de hand van de zelf opgestelde criteria van ongewenste inhoud.

Toelichting bij artikel 4:

Uit effectiviteitsoverwegingen stelt de code dat melder en inhoudsaanbieder er eerst zelf proberen uit te komen. Als dat niet lukt, wordt opgeschaald naar een tussenpersoon. Dat kan het geval zijn als de inhoudsaanbieder anoniem is of niet reageert. Het is van belang om de tussenpersoon te selecteren die de beste mogelijkheden heeft om gericht in te grijpen. Het is hier van belang om onderscheid te maken tussen "hostingproviders" en "accessproviders".

Accessproviders zijn vaak technisch niet in staat om gericht informatie te verwijderen omdat zij alleen in doorgifte voorzien.

Melders zijn niet verplicht om eerst met de inhoudsaanbieder contact op te nemen.

Toelichting bij artikel 4a:

Meldingen van controle- of opsporingsdiensten kunnen op twee manieren plaatsvinden: een formele melding wordt gedaan door de Officier van Justitie en heeft een dwingend karakter. Tussenpersonen zijn verplicht hieraan te voldoen.

Een opsporingsinstantie of inspectiedienst kan ook een "gewone" melding doen zoals elke particulier dat kan doen. Het is van belang dat de opsporings- of inspectiedienst duidelijk maakt dat in deze situatie geen sprake is van een formeel bevel. Is er sprake van een formeel bevel, dan dient de melding verifieerbaar afkomstig te zijn van de Officier van Justitie of de controle- of opsporingsdienst. Is er sprake van een melding van een opsporingsambtenaar zonder dat sprake is van een formeel bevel, dan moet dit ook expliciet blijken uit de melding.

Toelichting bij artikel 4b:

De melder moet in staan voor een juiste melding en zorg dragen dat een tussenpersoon voldoende gegevens heeft om de betreffende inhoud te kunnen beoordelen. Het is van belang dat de melder zo precies mogelijk aangeeft waar de betreffende inhoud zich bevindt, bijvoorbeeld als slechts een bepaald onderdeel van een website onrechtmatig is.

Toelichting bij artikel 4c:

In de praktijk komt het voor dat bepaalde inhoud op Internet wordt verwijderd, maar later weer (op een andere plek) terugkomt. In zulke gevallen is het mogelijk dat een melder dit aangeeft bij de tussenpersoon (bijvoorbeeld door stukken toe te voegen van een eerdere melding of – indien het bij dezelfde tussenpersoon is – door te verwijzen naar het kenmerk van de eerdere melding). Dit stelt de tussenpersoon in staat om de melding sneller te behandelen (en wellicht stappen in de procedure over te slaan). Zodoende draagt deze code niet alleen bij aan Take-down, maar ook aan Staydown. Daarnaast is het gezien de aard van de gewraakte inhoud ook mogelijk om een spoedmelding te doen.

Toelichting bij artikel 4d:

De verantwoordelijkheid voor een melding ligt bij de melder. De aansprakelijkheid voor de tussenpersonen is afhankelijk van de door hen geleverde dienst (hosting, mere conduit en/of caching) en staat beschreven in artikel 6:196c Burgerlijk Wetboek. In aanvulling daarop kunnen de tussenpersoon en de melder overeenkomen dat de tussenpersoon expliciet gevrijwaard wordt tegen aanspraken van de inhoudsaanbieder ten gevolge van het nemen van maatregelen ter afhandeling van de melding. Dit sluit aan bij de praktijk van sommige tussenpersonen en 'professionele' melders. De vrijwaring is met name van belang in gevallen waarbij niet onmiskenbaar sprake is van een onrechtmatigheid of een strafbaar feit. Een tussenpersoon moet ook niet aansprakelijk gesteld kunnen worden voor het reageren op een melding die achteraf onrechtmatig blijkt te zijn.

Toelichting bij artikel 5a:

Inhoud waarvan de Officier van Justitie formeel verzoekt deze te verwijderen, behoeft geen (aanvullende) beoordeling door de tussenpersoon. De beoordeling is dan al door een bevoegde instantie gedaan.

Toelichting bij artikel 5b:

Meldingen die betrekking hebben op strijd met het civiele recht (onrechtmatigheden) worden beoordeeld door de tussenpersoon. Dit geldt ook voor strafbare feiten die door een particulier worden gemeld, of die gemeld worden door een controle- of opsporingsdienst zonder dat het een formeel bevel betreft. Parallel aan het civielrechtelijke begrip "onmiskenbare onrechtmatigheid" kan de tussenpersoon beoordelen of er naar zijn mening sprake is van een strafbaar feit. Ook zonder ingrijpen van de overheid,

kunnen deze overtredingen door melders en tussenpersonen vroegtijdig worden tegengaan. De strafrechtelijke handhaving (opsporen, vervolging, berechten en bestraffen) zal in het bijzonder inzet verdienen waar het algemeen belang dat vordert, of wanneer er particuliere belangen spelen die men niet zelf kan beschermen.

Indien een tussenpersoon de beoordeling niet zelf kan of wil uitvoeren, dan kan hiervoor een derde partij ingeschakeld worden. De verantwoordelijkheid voor de beoordeling blijft bij de tussenpersoon. Het inschakelen van een derde partij gaat zo min mogelijk ten koste van de "redelijke termijn" zoals genoemd bij de toelichting op artikel 3a.

Toelichting bij artikel 6a:

Het kan voorkomen dat de tussenpersoon van oordeel is dat de betreffende inhoud rechtmatig is, terwijl de melder vindt dat deze (onmiskenbaar) onrechtmatig is. In die gevallen dient de tussenpersoon dit aan de melder te motiveren.

Toelichting bij artikel 6b:

Omdat er geen twijfel bestaat over de onrechtmatigheid of strafbaarheid van de betreffende inhoud, dient de tussenpersoon onverwijld maatregelen te nemen die ertoe leiden dat de inhoud off-line gaat. Zo mogelijk neemt de tussenpersoon hierover eerst contact op met de inhoudsaanbieder, bijvoorbeeld als verwacht mag worden dat deze onmiddellijk zal meewerken.

Toelichting bij artikel 6c:

De tussenpersoon is verantwoordelijk voor het beoordelen van een melding. Het kan zijn dat de tussenpersoon niet eenduidig kan vaststellen of er wel of

geen sprake is van inhoud die onrechtmatig of strafbaar is. Dit artikel richt zich specifiek op die gevallen en heeft als doel om zoveel mogelijk te bereiken dat het geschil tussen melder en inhoudsaanbieder wordt opgelost. De eerste stap is de inhoudsaanbieder in kennis te stellen van de melding opdat deze de inhoud zelf kan verwijderen. Indien de inhoudsaanbieder dit niet wil, richt het verzoek zich ertoe dat contact wordt opgenomen met de melder (voor zover dit contact over deze melding al niet eerder heeft plaatsgevonden). Indien de inhoudsaanbieder ook hieraan geen gehoor geeft, ontstaat bij vermeende onrechtmatigheden (civiele recht) een impasse die alleen de tussenpersoon kan doorbreken. Dit kan enerzijds door de inhoud off-line te halen of anderzijds de NAW gegevens te verstrekken van de inhoudsaanbieder. Een tussenpersoon is echter niet wettelijk verplicht om over de NAW gegevens van zijn klanten te beschikken, en het is niet in alle gevallen juridisch afdwingbaar om de NAW gegevens te verstrekken. Uit de jurisprudentie blijkt dat het verstrekken van NAW gegevens door een tussenpersoon aan een melder dient plaats te vinden indien de gepubliceerde informatie jegens de melder (a) onrechtmatig zou kunnen zijn, (b) deze daardoor schade kan lijden en (c) er geen minder ingrijpende manier is voor de melder om achter de NAW gegevens te komen. Vervolgens dient de tussenpersoon de onderlinge zwaarte af te wegen van het privacybelang van de websitehouder en het belang van het 'slachtoffer' van de publicatie om degene te vinden die hij kan aanspreken.

Het voorgaande betekent dat er in de praktijk situaties kunnen ontstaan dat de informatie niet off-line wordt gehaald, noch de NAW gegevens aan de melder worden verstrekt. Van tussenpersonen wordt

verwacht dat zij zich zo veel mogelijk zullen inspannen om deze situaties te voorkomen. Overigens dient een inhoudsaanbieder die "een dienst van de informatie-maatschappij verleent" (artikel 3:15d BW) onder andere zijn identiteit en adres van vestiging gemakkelijk, rechtstreeks en permanent toegankelijk te maken voor degenen die gebruik maken van deze dienst.

Indien het om een strafbaar feit gaat (zonder dat sprake is van een bevel van de Officier van Justitie), en de tussenpersoon en de inhoudsaanbieder komen er onderling niet uit, dan kan de tussenpersoon deze impasse niet doorbreken. De melder zal in dat geval over kunnen gaan tot het doen van aangifte, waarna de beoordeling vervolgens door de bevoegde instanties kan worden gedaan.

Toelichting bij artikel 6d:

De mogelijkheden voor een tussenpersoon om aan de hand van een melding in te grijpen kunnen op het Internet technisch beperkt zijn. Het kan zijn dat de tussenpersoon slechts een deel van de inhoud kan verwijderen, of dat met de ingreep ook andere inhoud verwijderd wordt waarop de melding geen betrekking heeft. Voor deze gevallen schrijft de code zorgvuldigheidseisen voor die ten doel hebben om de wens tot verwijderen van de inhoud zo goed mogelijk af te stemmen op de technische mogelijkheden daartoe. Wat zo veel mogelijk voorkomen moet worden is dat informatie die niet in strijd is met de wet wordt verwijderd. In voorkomende gevallen zou in aanvulling op de in deze code beschreven procedure nader overleg nodig kunnen zijn tussen de melder en de tussenpersoon. Op grond van dit nadere overleg kan de melder de melding aanpassen, waarna deze opnieuw door de tussenpersoon in behandeling wordt genomen.

Toelichting bij artikel 7a:

Voor partijen die zich conformeren aan deze gedragscode, is het van belang om van elkaar te weten wie de deelnemers zijn.

Toelichting bij 7b:

Deze bepaling is opgenomen om strijdigheid met reeds bestaande NTD-procedures te voorkomen. Zo hebben bijvoorbeeld websites die gebaseerd zijn op massale input van derden (zoals advertentie-sites, sites waar foto's of video's kunnen worden ge-upload) NTD-systemen die omwille van de praktische haalbaarheid niet gebaseerd zijn op rechtstreekse communicatie met de inhoudsaanbieders.

Toelichting bij 7c:

Deze code is in eerste instantie bedoeld voor melders en tussenpersonen die elkaar niet kennen of voor het eerst benaderen. Maar deze code moet een verdere samenwerking tussen hen niet in de weg staan. Zo staat het tussenpersonen vrij om met melders die zij als 'trusted party' zien bijvoorbeeld het beoordelingsproces over te slaan. In de praktijk bestaan hier al diverse voorbeelden van.

Toelichting bij 7d:

De bedoeling is dat de code zich in de loop der tijd blijft aanpassen aan nieuwe inzichten en nieuwe technische ontwikkelingen. Het beheer van deze code wordt daarom belegd bij een aantal centrale markt-partijen die hier "initiatiefnemers" zijn genoemd. Voor een goede werking in de praktijk, is het van belang dat zowel tussenpersonen, particulieren (melders) als overheidsdiensten de code ondersteunen.

www.samentegencybercrime.nl/ntd